

Przedmiotowe Zasady Oceniania (PZO) z historii i Wiedzy o społeczeństwie (szkoła podstawowa)

SPOSOBY SPRAWDZANIA WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW:

W procesie oceniania nauczyciel bierze pod uwagę:

- *indywidualne predyspozycje i możliwości dziecka w opanowaniu materiału edukacyjnego;*
- *stopień zaangażowania i wkład pracy ucznia w procesie zdobywania wiedzy i umiejętności;*
- *umiejętność rozwiązywania problemów;*
- *postępy dziecka w rozwoju społeczno - emocjonalnym.*

I. Ocenianie bieżące:

Kontrola i ocena ucznia może mieć charakter grupowy bądź indywidualny. W ocena indywidualna podsumowuje jego osiągnięcia przedmiotowe, zaś grupowa dostarcza wiedzy o tym, czy wymagania graniczne nie są dość wygórowane lub zaniżone i jak radzą sobie uczniowie postawieni w nowej sytuacji poznawczej.

1. Ocena za ustne wypowiedzi.

- Na początku zajęć lekcyjnych uczeń może być poproszony do odpowiedzi ustnej, w czasie której sprawdzana jest i oceniana wiedza merytoryczna: znajomość faktów historycznych, podstawowych pojęć, umiejętność myślenia przyczynowo - skutkowego, umiejscawiania wydarzeń w czasie i miejscu; umiejętność samodzielnego wnioskowania. Zakres odpowiedzi nie może obejmować więcej niż materiał z trzech jednostek lekcyjnych.
- W trakcie odpowiedzi ustnej ucznia, dodatkowo oceniana jest umiejętność posługiwania się mapą historyczną, planszą, wykresem, diagramem. Uczeń za te umiejętności może uzyskać oddzielną ocenę lub może się ona zawierać w ocenie ogólnej za odpowiedź.
- Ocenę niepozytywną lub niewystarczającą uczniowi z odpowiedzi ustnej można poprawić zgłaszając się do ponownej odpowiedzi z trzech ostatnich lekcji w ciągu dwóch tygodni od czasu jej otrzymania.
- W ciągu zajęć uczeń może otrzymać ocenę za aktywność, pomysłowość i oryginalność w rozwiązywaniu różnych poleceń i problemów, umiejętność myślenia przyczynowo - skutkowego, przedstawiania własnych opinii, oceniania i wnioskowania na przyszłość oraz udział w dyskusji.
- Uczeń może także otrzymać ocenę za przedstawienie w formie ustnej obowiązkowej lub nadobowiązkowej pracy domowej (referatu, pytań problemowych...). Brak lub źle wykonana praca nadobowiązkowa nie może być podstawą do ustalenia uczniowi oceny niedostatecznej, dopuszczającej lub dostatecznej.
- Uczeń może uzyskać także ocenę za uczestnictwo i osiągnięcia w konkursach na etapie szkolnym, gminnym i na wyższym szczeblu.
- W czasie roku szkolnego chętni uczniowie indywidualnie lub w grupie mogą

przygotowywać i przedstawiać elementy lub całość zajęć lekcyjnych na określony temat (np. gry dydaktyczne, referaty, recenzje, konkursy, ćwiczenia z mapą przygotowane za pomocą techniki komputerowej itp.) za co otrzymają ocenę.

Ogólne kryteria wymagań na poszczególne oceny	
celujący	<p><i>Uczniowie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ są w swoich dociekaniach historycznych samodzielni i niezależni, ▪ wykazują wiedzę i umiejętności historyczne znacznie wykraczające poza program nauczania, ▪ osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych, kwalifikując się do finałów co najmniej na szczeblu rejonowym, ▪ (patrz: kryteria na ocenę bdb),
bardzo dobry	<p><i>Uczniowie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ łączą wiedzę faktograficzną oraz rozumieją różne aspekty historii Polski i innych krajów w zakresie programu nauczania, ▪ opisują minione społeczeństwa i czasy oraz porównują ich właściwości w ramach jednego lub wielu okresów historycznych, ▪ sprawdzają i analizują przyczyny i skutki wydarzeń, zmian oraz dostrzegają związki między nimi, ▪ opisują i wyjaśniają różne interpretacje wydarzeń i działania uczestniczących w nich ludzi, ▪ na podstawie posiadanej wiedzy wartościują i wyróżniają źródła informacji, krytycznie je wykorzystują w celu sformułowania wniosków i poparcia ich dowodami, ▪ wybierają, porządkują i rozwijają informacje w celu skonstruowania dobrze ułożonej wypowiedzi, ▪ podejmują samodzielne dociekania historyczne, ujawniając kreatywność myślenia i pomysłowość prezentacji rozwiązywalnych problemów, ▪ podejmują różne role w zespole, wnosząc twórczy wkład w wykonanie określonego zadania, ▪ sprawnie porozumiewają się i stosują różne formy wypowiedzi,
dobry	<p><i>Uczniowie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wykazują ogólną wiedzę faktograficzną w ramach programu nauczania, natomiast w zakresie niektórych zagadnień prezentują wiedzę szczegółową i zrozumienie poruszanych aspektów z historii Polski i innych krajów, ▪ używają swej wiedzy do opisu wydarzeń, uczestniczących w nich ludzi oraz przemian, ▪ dostrzegają związki między cechami byłych społeczeństw i okresów, ▪ dostrzegają i opisują przyczyny i skutki wydarzeń i zjawisk historycznych, ▪ rozumieją, że niektóre wydarzenia, postępowanie ludzi, były interpretowane na różne sposoby i potrafią zasugerować możliwe tego przyczyny, ▪ wartościują źródła informacji i określają te, które mają szczególne znaczenie dla danego zadania, ▪ wybierają i porządkują informacje z różnych źródeł, aby skonstruować poprawnie ułożoną wypowiedź, z wykorzystaniem dat i pojęć historycznych,

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podejmują próby samodzielnych dociekań historycznych, wymagających nieznacznej korekty, ▪ potrafią przyjmować określone role w zespole i współpracować przy wykonaniu określonego zadania, ▪ stosują w praktyce zasady sprawnego komunikowania się.
dostateczny	<p><i>Uczniowie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wykazują znajomość i zrozumienie ważnych aspektów z historii Polski i innych krajów w zakresie programu nauczania, wykorzystują wiedzę w celu opisanía charakterystycznych cech minionych społeczeństw i okresów, działalności ludzi i zachodzących przemian, ▪ podają niektóre przyczyny i następstwa ważnych wydarzeń i zjawisk historycznych, ▪ wskazują, jak w różny sposób były przedstawiane i interpretowane niektóre aspekty przeszłości, ▪ próbują wybierać i łączyć informacje z różnych źródeł, ▪ konstruują wypowiedzi ustne i pisemne, wewnątrznie uporządkowane, z właściwym użyciem dat i pojęć historycznych, ▪ podejmują próby samodzielnych dociekań historycznych, wymagających wielokrotnej korekty, ▪ podejmują współpracę w grupie przy zadaniach zespołowych, ▪ starają się stosować zasady sprawnego komunikowania się.
dopuszczający	<p><i>Uczniowie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odpowiadają na proste pytania o przeszłość, korzystając z nieskomplikowanych źródeł informacji i uwzględniając chronologię, ▪ wyjaśniają pojęcia historyczne przy użyciu pomocy naukowych, ▪ zauważają niektóre różnice w sposobie prezentacji przeszłości, ▪ rozpoznają znaczące okresy w dziejach i zachodzące w nich zmiany, ▪ podejmują próby współpracy przy zadaniach zespołowych.
niedostateczny	<p><i>Uczniowie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nie spełniają kryteriów oceny dopuszczającej.

Szczegółowe wymagania znajdują się w rocznych planach pracy – wymaganiach na poszczególne oceny

2. Ocena za prace pisemne.

- W czasie półrocza uczeń ma obowiązek wykonać pisemnie co najmniej dwie prace klasowe (sprawdziany, testy etapowe), które mają zazwyczaj charakter problemowy i odnoszą się do wybranych zagadnień (działu programu, okresu historycznego) oraz umiejętności. Prace te są zapowiedziane z co najmniej 2 - tygodniowym wyprzedzeniem. Uczniowie są także poinformowani o zakresie materiału przewidzianego na sprawdzian, który poprzedzony jest zajęciami powtórzeniowo-utrwalającymi.

- Uczeń może uzyskać ocenę za pisemną pracę domową (np. projekt, referat, monografia, recenzja, drzewo genealogiczne...) wykonaną samodzielnie lub w grupie. Brana jest tu także pod uwagę umiejętność posługiwania się różnymi źródłami historycznymi. Nie wykonanie pracy domowej, brak zeszytu ćwiczeń lub zeszytu przedmiotowego może być podstawą do ustalenia bieżącej oceny niedostatecznej z historii.

- Na początku zajęć lekcyjnych cała klasa może napisać niezapowiedzianą kartkówkę obejmującą materiał z co najwyżej trzech ostatnich jednostek lekcyjnych. Kartkówka ta jest obowiązkowa i traktowana jest jako bieżąca kontrola wiadomości i umiejętności.

- Ocenę można otrzymać także za systematyczne, prawidłowe, estetyczne i pomysłowe prowadzenie zeszytu ćwiczeń z historii.

- Prace pisemne mogą być punktowane z przeliczeniem sumy zdobytych punktów na oceny szkolne według następujących kryteriów:

do 30% - ocena niedostateczna,
od 31% do 50% - ocena dopuszczająca,
od 51% do 74% - ocena dostateczna,
od 75% do 90% - ocena dobra,
od 91% do 100% - ocena bardzo dobra;

Ocenę **celującą** otrzymać może uczeń, który uzyskał co najmniej 95% z obowiązkowych zadań oraz prawidłowo wykonał zadania wykraczające poza program nauczania i wskazane przez nauczyciela.

- Jeżeli podczas pisania sprawdzianu, testu, kartkówki nauczyciel zauważy, że uczeń spisuje zadania od kolegi, z książki, bądź ściągawki w konsekwencji ma prawo obniżyć ocenę z jego pracy.

- Wyniki prac pisemnych nauczyciel powinien omówić nie później niż dwa tygodnie po jego przeprowadzeniu. W przeciwnym razie sprawdzian jest nieważny i jego oceny nie mogą być wpisane do dziennika. Uczeń powinien się zapoznać z swoją pracą pisemną i dokonać poprawy błędów, a następnie oddać ją nauczycielowi, który przechowuje sprawdziany do końca roku szkolnego.

- Jeżeli uczeń z przyczyn losowych nie może napisać pracy pisemnej razem z całą klasą, to powinien to uczynić w terminie dwutygodniowym od daty oddania pracy – przy jednodniowej nieobecności ucznia, bądź 2 tygodnie po powrocie do szkoły po jego dłuższej nieobecności. Nauczyciel na prośbę ucznia ustala termin i miejsce pisania sprawdzianu. Jeżeli uczeń nie napisze sprawdzianu w określonym terminie nauczyciel ma podstawę do wystawienia mu oceny niedostatecznej.

- Nie dopuszcza się poprawy sprawdzianu, testu czy kartkówki.

- Wszystkie oceny są jawne zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców (opiekunów prawnych). Sprawdzone i ocenione prace pisemne na prośbę ucznia lub jego rodziców mogą być udostępnione do wglądu na wywiadówkach, spotkaniach z rodzicami lub okres trzech dni do domu.

3. Sprawdzanie prac domowych może odbywać się w następujący sposób:

- prace pisemne: wybiórczo kontrolowane przez nauczyciela podczas lekcji i po skończonych zajęciach, wspólnie z całą klasą lub grupą podczas zajęć, indywidualnie u wszystkich

uczniów poza zajęciami;

- prace ustne: wybiórczo przez odczytanie lub wypowiedziane z pamięci w trakcie lekcji zarówno indywidualnie, jak i w grupach;
- prace domowe nie zawsze muszą być oceniane;
- nauczyciel może obniżyć ocenę, jeżeli stwierdzi, że praca jest odpisana od kolegi, z jakiś opracowań lub Internetu.

II. Przygotowanie się do zajęć:

Każdy uczeń z różnych przyczyn może zgłosić nieprzygotowanie do zajęć pod względem ustnym, pisemnym lub brak posiadania pomocy i źródeł historycznych do lekcji. W ciągu semestru uczeń może wykorzystać nie więcej niż 1 nieprzygotowanie. W przypadkach losowych nauczyciel może usprawiedliwić nieprzygotowanie do lekcji bez ponoszenia konsekwencji przez ucznia.

III. Ocenianie półroczne i roczne:

- O ocenie półrocznej i rocznej decydują w pierwszej kolejności stopnie z samodzielnej pracy ucznia (z pisemnych sprawdzianów, testów etapowych, wyróżnionych w dzienniku czerwonym kolorem, a także kartkówki i odpowiedzi) oraz oceny wspomagające za aktywną pracę w czasie zajęć, z prac dodatkowych i domowych.
- Ocena celująca (półroczna, roczna) może być wystawiona uczniowi, który będzie reprezentował szkołę w konkursie o tematyce historycznej na etapie, co najmniej powiatowym
- Uczeń powinien otrzymać minimum 3 oceny cząstkowe (przy dwóch godzinach tygodniowo i 2 przy 1 godzinie w tygodniu, na podstawie, których wystawiona będzie ocena półroczna lub roczna.
- Na tydzień przed śródrocznym i rocznym posiedzeniem klasyfikacyjnym Rady Pedagogicznej uczeń informowany jest o przewidywanej dla niego ocenie z historii w formie ustnej.
- Na miesiąc przed przewidywanym posiedzeniem klasyfikacyjnym rodzice ucznia informowani są o przewidywanej dla niego ocenie niedostatecznej z historii w formie pisemnej przez wychowawcę.
- Niedostateczna ocena klasyfikacyjna może być zmieniona tylko w wyniku egzaminu poprawkowego.

***Opracowanie:** Krzysztof Michalik
Jadwiga Śliwa
MZS 3 w Gorlicach*